

2.ÜNİTE > Beşeri Sistemler Kazanım 9.2.2. Yerleşme doku ve tiplerinin oluşumunda etkili olan faktörleri örneklerle açıklar.

Genel Beceriler: Bilgi Okuryazarlığı Alan Becerileri: Coğrafi Gözlem

Etkinlik İsmi	YERLEŞME TIPLERİ	🕒 10 dk
Amacı	Yerleşme tiplerini ayırt edebilme.	👤 Bireysel

Yönerge Aşağıdaki metinden yararlanarak soruları cevaplayınız.

Yerleşme tiplerinin belirlenmesi ve sınıflandırılmasında ülkeler arasında farklılık olmakla birlikte yerleşme tiplerini genel olarak kır ve şehir yerleşmeleri olarak ikiye ayırılır. Kır yerleşmeleri; köyaltı ve köy yerleşmeleri şeklinde sınıflandırılır. Şehir yerleşmelerini ise şehirler ve metropoller olarak iki grupta sınıflamak mümkündür. Yerleşme tiplerinin oluşum ve gelişiminde doğal ortam şartları ve beşeri ekonomik özellikler belirleyici rol oynar. Tiplerine göre yerleşmeler:

A. Köyaltı Yerleşmeleri: Köye bağlı olan bu yerleşmeler genellikle tek ev veya birkaç evden oluşur. Temel ekonomik faaliyet tarım ve hayvancılıktır. Bu yerleşme tiplerine ABD ve İngiltere'de çiftlikler ve Türkiye'de mezra, yayla ve obalar örnektir.

B. Köyler: Köylerin nüfus miktarları ülkeden ülkeye değişiklik gösterir. Türkiye ve Arjantin'de nüfusu 2000'in altında olan yerler köy sayılırken Hindistan'da 5000, Japonya'da 50.000, Çin'de 100.000 bin kişinin yaşadığı köyler yer alır. Köylerin ekonomik faaliyetleri genellikle tarım ve hayvancılıktır. Ayrıca su kenarlarında balıkçılık ve ormanlık alanlarda ormancılık faaliyetlerinin etkin olduğu köyler bulunur. Köy yerleşmelerini oluşturan evler genellikle yerel malzemelerden inşa edilir.

C. Şehir Yerleşmeleri: Sanayi, hizmet ve ticaret gibi ekonomik faaliyetlerin ön planda olduğu yerleşmelerdir. Ülkeler arasında farklılık göstermekle beraber şehirlerin nüfus miktarı 20.000 ile 1.000.000 arasında değişmektedir.

D. Metropol Şehirler: Şehirlerin büyüyerek birbirleri ile birleşmesi sonucunda metropol şehirler ortaya çıkmıştır. Metropollerini oluşturan şehirlerin nerede başlayıp nerede bittiği tam olarak anlaşılamaz. Metropol şehirlerin nüfusları 30 milyona kadar çıkmaktadır.

1. Yerleşme tiplerini; nüfus miktarı, eğitim, sağlık ve altyapı hizmetleri, ekonomik etkinlikler, bina katları ve evlerin yapımında kullanılan malzemeler açısından sınıflandırınız.

A. _____

B. _____

C. _____

D. _____

2. Köy ve şehir yerleşmelerinin oluşumu üzerinde etkili olan faktörleri yakın çevrenizi göz önünde bulundurarak açıklayınız.

